

Tilanumero, nimi

Tila: 886-404-2-30, PERÄMÄKI
Kaltevo Anssi

Asia

Päätös erityisesti ja kiireellisesti suojeltavan ja erittäin uhanalaisen lajin varjotupsukoin (EN) tärkeän esiintymispaikan rajaamiseksi Ulvilan Kaasmarkussa.

Alue ja laji

Fransinoja on Ulvilan Kaasmarkussa virtaava Harjunpäänjoki-Kaasmarkujokeen sen pohjoispuolelta laskeva puro. Puro kulkee pienen matkaa Kaasmarkunmäen Natura-alueen (FI0200143) pohjoisreunaa pitkin. Fransinoja on osin menettänyt luonnontilaansa ojitusten ja perkausten vuoksi.

Varjotupsukoi on erittäin uhanalainen perhoslaji, joka on herkkä kasvupaikkansa ympäristön muutoksille ja kuuluu luonnonsuojelulain 77 § mainittuihin erityisesti suojeltaviin lajeihin. Lajin yksilöiden määrän on todettu uhanalaisten lajien arvioinnissa vähentyneen merkittävästi. Laji on myös kiireellisesti suojeltava, jolloin lajin turvaamistoimista käydään määräväleihin neuvotteluja viranomaisten ja lajisuojelun asiantuntijoiden kesken. Tällöin sovitaan laji- ja elinpaikkakohtaisesti miten kunkin lajin suojelua pyritään edistämään esim. erityisesti suojeltavien lajien elinpaikkojen suojelulla tai lisäinventoinneilla.

Varjotupsukoi on sidonnainen harvalukuiseen velholehteen (*Circaea alpina*). Velholehti on itsepölytteinen kasvi, joka kasvaa lähteissä, lähdekorvissa ja edustavissa kosteissa lehdoissa ja korpinoroissa. Avohakkuut ja ojitukset ovat tuhonneet lukuisia esiintymiä mikä on vaikuttanut myös varjotupsukoin uhanalaisuuteen (esiintymien pirstoutuminen). Velholehtä onkin nyt viime vuosina etsitty ja sen esiintymispaikkoja tarkastettu kiireellisesti suojeltavien lajien neuvotteluissa sovitulla tavalla, koska kasvulla elää erityisesti suojeltava perhonen varjotupsukoi (*Mompha terminella*). Perhonen viihtyy nimenomaan varjoisissa velholehtikavustoissa. Laji kovertaa elo-syyskuussa velholehden lehtiä ja koteloituu valkeahkoon kotelokoppaan lehdelle tai lehtikarikkeeseen maahan, joskus koverteen sisään (liite 2).

Varjotupsukoihavainnot Satakunnassa

Varjotupsukoista on tällä hetkellä tiedossa Satakunnasta vain 4 havaintopaikkaa, joista 3 on löydetty kahden viimeisen vuoden aikana tehdyissä inventoinneissa.

Fransinojan alueelta löydettiin velholehtä kesäkuussa 2021 Fransinojan varren kosteasta keskiravinteiselta lehtolaikulta (Sitowise Oy/Juha Kiiski). Velholehtiesiintymä tarkastettiin Varsinais-Suomen ELY-keskukselle palkatun perhoasiantuntijan toimesta 26.08.2023. Tällöin löydettiin runsaasti varjotupsukoin koverteita tilan 886-404-2-30 alueelta. Alueelle tehtiin toinen maastokäynti 04.09.2023. Paikalla olivat Tero Aaltonen ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikön ylitarkastaja Iiro Ikonen. Ikonen rajasi varjotupsukoin kannalta tärkeän esiintymispaikan maastokäynnin aikana (liite 1). Tällä alueella havaittiin varjotupsukoin esiintymispaikalta lisäksi seuralaislajina huomionarvoista lehtomataraa (*Galium trifolium*).

Varjotupsukoin rajaaminen

Lajin kannalta tärkeän esiintymispaikan rajaamisessa keskeistä on velholehden havaintopaikkojen lisäksi lajille tyypillisen elinympäristön kosteuden sekä varjoisuuden säilyminen. Päätösalue kohteella rajattiin paikan velholehtiesiintymä ja sen säilymisen olosuhteet huomioon ottaen, jotta rajaus on riittävä turvaamaan varjotupsukoin esiintymisen Fransinojan varressa. Lajia ei havaittu rajauspätösalueen ulkopuolisella alueella.

Lausuntopyynnöt ja hallintolain 34 §:n mukainen asianosaisen kuuleminen

Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa, että alueella on käynnissä maankäytön pysyvään muutokseen tähtäviä suunnittelutoimia (aurinkoenergian tuotantoalue ja siihen liittyvä yleiskaavoitusprosessi). Metsäkeskuksen hakkuuajomuskartan mukaan esiintymäalueen välittömässä läheisyydessä sen pohjoispuolella on jo toteutettu maankäytön muutoksen tähtäviä hakkuita Fransinojan varressa v.2023 lopulla ja avohakkuu v.2024. Varsinais-Suomen ELY-keskus arvioi, että on olemassa riski, että lajin kannalta tärkeän esiintymispaikan varjostusolosuhteet tai vesitalous voivat muuttua (metsähakkuut, metsäkoneiden kulku-urat, rakenteiden teko, teiden laajentuminen). Tällöin lajin kannalta tärkeä esiintymispaikka voi heikentyä ja varjotupsukoi hävitä. Ottaen huomioon alueella oleva maankäytön suunnittelun tilanne ja mahdollista tulevaa maankäytön muutosta ennakoivat metsänhakkuut kohteen rajauspätös on tarpeen tehdä välittömästi. Erillinen kuulemisaika saattaisi vaarantaa päätöksen tarkoituksen toteutumisen eli esiintymä voisi tuhoutua hakkuissa ilman lain suojaa. Rajauspätös selkeyttää myös alueen maankäytön suunnittelua ja toteutusta.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen päätös

Luonnonsuojelulain 77 §:n 1 momentissa ja luonnonsuojeluasetuksen (valtioneuvoston asetus luonnonsuojelusta 1066/2023, 8 §, liite 6) määrätyn erityisesti suojeltavan lajin, varjotupsukoin säilymiselle tärkeän esiintymispaikan rajat on määriteltä tämän päätöksen liitekartan mukaisella 0,34 hehtaarin alueella.

Tällä päätöksellä varjotupsukoin esiintymispaikan hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 77 §:n 2 momentin nojalla kielletty Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että seuraavat toimet alueella saattavat hävittää tai heikentää erityisesti suojeltavan lajin, varjotupsukoin, säilymiselle tärkeän esiintymispaikan:

- rakennusten, rakennelmien tai teiden ja polkujen rakentaminen
- alueen peittäminen
- maa-aineksen otto
- pelloksi raivaaminen
- ojitukset ja muu lajien kannalta haitallinen alueen vesitalouden muuttaminen
- metsänhakkuu ja alueen luontaisen kasvillisuuden hävittäminen.
- alueeseen rajautuvan tieojan kaivuu
- ajaminen metsäkoneella

Lajin esiintymispaikkaa voidaan hoitaa maanomistajan toimesta tai suostumuksella Varsinais-Suomen ELY-keskuksen (valtion luonnonsuojeluviranomaisen) hyväksymällä tavalla.

Perustelut

Varjotupsukoi on erityisesti suojeltava laji, jolle voidaan tehdä luonnonsuojelulain 77 § mukainen esiintymispaikan raja. Varjotupsukoin esiintymäpaikkoja uhkaavat metsätalous ja maankäytön muutokset. Laji on kiireellisesti suojeltava, ja turvaamistoimena lisäinventoinnit ja mahdollisten rajauspäätöksen tarve elinympäristöjen jatkuvasti heikentyessä todettiin varjotupsukoin osalta kiireellisesti suojeltavien perhosten neuvotteluissa 2020-2021 Varsinais-Suomen ELY-keskuksen, Suomen ympäristökeskuksen ja lajisuojelun asiantuntijoiden kanssa.

Varjotupsukoin esiintymiä on etsitty Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueelta aktiivisesti v. 2022-2023 Varsinais-Suomen ELY-keskukselle palkatun perhosasiantuntijan toimesta. Satakunnassa on tiedossa tällä hetkellä vain 4 erittäin pienialaista esiintymää, joten kohteen voi arvioida olevan lajin esiintymiselle tärkeä. Fransinojan esiintymispaikalla ei tällä hetkellä ole luonnonsuojelulain tai metsälain suoma turvaa, ja alueella on maankäytön mahdollisten muospaineiden vuoksi hakkuut kiihtyneet.

Rajauspätös ilman kuulemista on tarpeen, koska lajia uhkaavat välittömästi mm. hakkuut, koneiden kulku-urat tai aurinkoenergian tuotantoalueen rakentamiseen liittyvät toimet. Kuulemiseen liittyvä aikataulu saattaa vaarantaa kohteen suojelun ja rajauspäätöksen tarkoituksen toteutumisen (kohde voisi tuhoutua kuulemisaikana).

Sovellutut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki 77 §, 111§, 121§

Valtioneuvoston asetus luonnonsuojelusta (1066/2023) 8 §

Hallintolaki (434/2003) 34 §, 60 §, 62 a §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Kuntalaki 108§

Päätöksen täytäntöönpano

Luonnonsuojelulain 77 §:n 2 momentin mukaan esiintymispaikan hävittämistä tai heikentämiskielto tulee voimaan, kun Varsinais-Suomen ELY-keskus (luonnonsuojeluviranomainen) on päätöksellään määritellyt tärkeän esiintymispaikan rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

Korvausvelvollisuus

Jos luonnonsuojelulain 77 §:n nojalla tehdystä päätöksestä aiheutuu kiinteistön omistajalle tai erityisen oikeuden haltijalle merkityksellistä haittaa, hänellä on oikeus saada valtiolta siitä täysi korvaus. Korvausvelvollisuus ei synny ennen kuin omistaja on hakenut lupaa poiketa kiellostä ja hakemus on hylätty. Jos on ilmeistä, ettei luvan myöntämiselle ole edellytyksiä, toimitus korvauksen määrittämiseksi voidaan panna vireille ilman luvan hakemista. Jos korvauksesta tai suojelun muusta vaihtoehdoisesta toteuttamistavasta ei päästä sopimukseen, toimitusta korvauksen määrittämiseksi voidaan hakea Maanmittauslaitokselta.

Mahdollisuus verovapaaseen korvaukseen (puuston arvosta ja maapohjasta) on myös vesistöjen arvokkaissa lähiympäristöissä Metso-ohjelman kautta. Tässä asiassa voi olla yhteydessä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikköön.

Merkitseminen kiinteistörekisteriin

Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä. Lisätietoja antaa ylitarkastaja Iiro Ikonen, puh. 0295 022 869.

Tiedoksianto

Päätös annetaan tiedoksi maanomistajille todisteellisesti (saantitodistus).

Päätös annetaan tiedoksi myös hallintolain 62 a §:n mukaisella julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta julkaistaan Ulvilan kunnassa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

Ylitarkastaja Tapio Aalto

Ylitarkastaja Iiro Ikonen

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti ja allekirjoitus löytyy asiakirjan viimeiseltä sivulta.

LIITTEET Liite 1: Rajauspäätöskartta
Liite 2: Valokuvia lajin habitaatista Fransinojalla ja lajin syömäjäljistä
Liite 3: Valitusosoitus

PÄÄTÖS (maksutta)

Maanomistaja saantitodistuksella.

TIEDOKSI

Ulvilan kaupunki kirjaamo@ulvila.fi

Suomen metsäkeskus kirjaamo@metsakeskus.fi

Satakuntaliitto kirjaamo@satakunta.fi

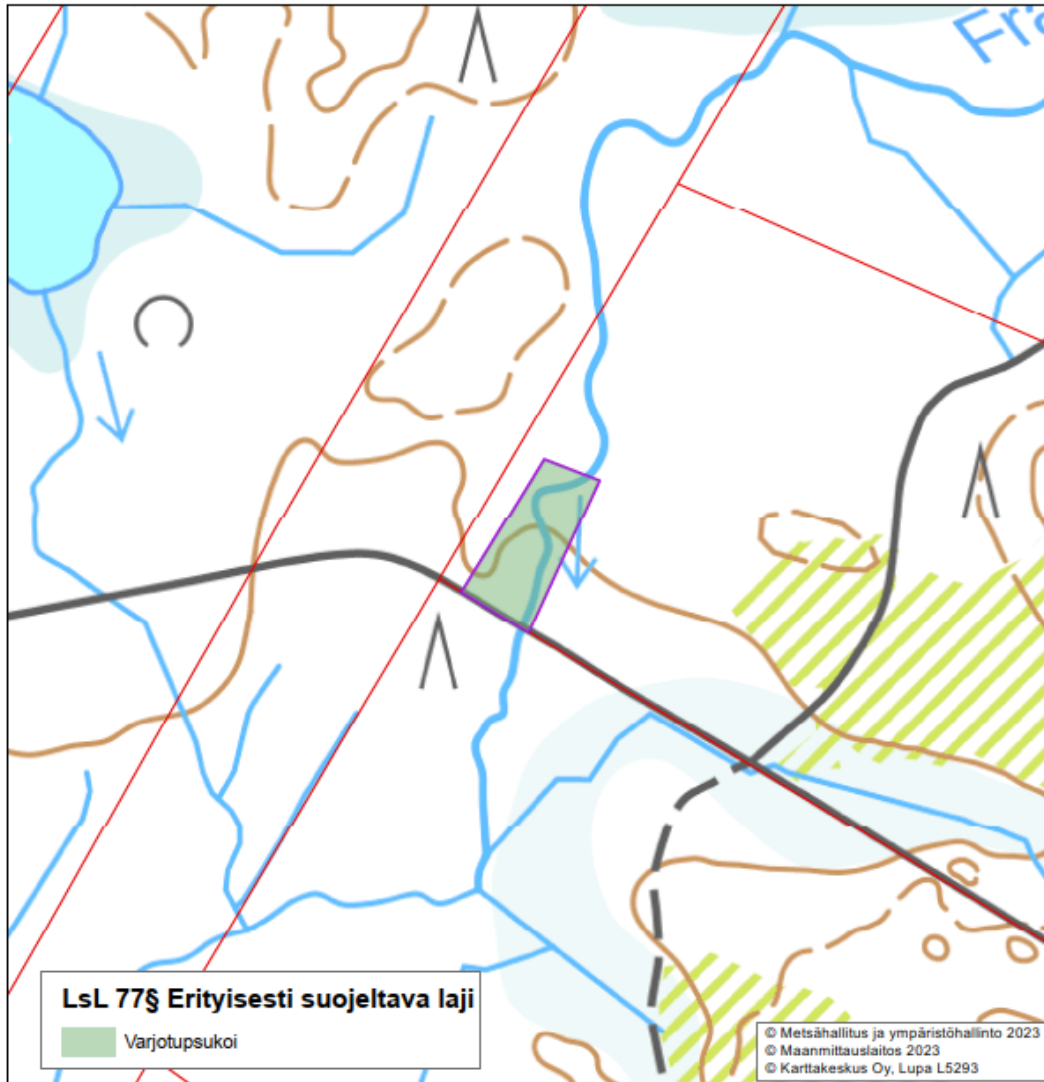
Ympäristöministeriö kirjaamo@ym.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo.syke@ymparisto.fi

Satakunnan luonnonsuojelupiiri satakunta@sll.fi

Liite 1

Erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikka

Tämä kartta liittyy Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tänään antamaan päätökseen

Dnro VARELY/2090/2024

Pinta-ala: 0,34 hehtaaria

Turussa, 02.05.2024 Ylitarkastaja Iiro Ikonen

1:3 000

Koordinaatisto: ETRS TM35FIN
Varsinais-Suomen ELY-keskus

HUOM! Kartan tausta-aineistot ja kiinteistörajat ohjeellisia

Liite 2 kuvia

Löytöpaikan habitaattia ja varjotupsukoin syömäjäljet 26.08.2023 Fransioja (Tero Aaltonen)

Ikonen kuva 05.09.2023 Fransinoja: varjotupsukoin syömäjälkiä velholehdellä ja lehtomatara.

Lajitietokeskus: kuva varjotupsukoi

Tämä asiakirja VARELY/2090/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
VARELY/2090/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Ikonen Iiro 02.05.2024 10:58

Ratkaisija Aalto Tapio 02.05.2024 11:51

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä: [Tuomioistuinmaksulaki 1455/2015](#)

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku
Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20100 Turku
Puhelin: 029 56 42400
Telefax: 029 56 42414
Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi
Aukioloaika: 8.00-16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.